

ŐSZI IMAHÉT – 2017

Egyedül kegyelemből

Egyedül kegyelemből

ŐSZI IMAHÉT

- 3 ELSŐ SZOMBAT
- 6 VASÁRNAP
- 8 HÉTFŐ
- 10 KEDD
- 13 SZERDA
- 16 CSÜTÖRTÖK
- 18 PÉNTEK
- 20 MÁSODIK SZOMBAT

Elnöki köszöntő

Az idei év a protestáns reformáció 500. évfordulóját jelzi, annak az évnek az ünnepét, amikor is sokan először hallhatták meg azt az üzenetet, hogy az üdvösség egyedül Krisztus által van. A világhossz nem csak a nagy reformátorok tanításai által terjedt, hanem Isten Szava által is, mert a Biblia elérhetővé vált a köznapi nyelveken, így az emberek maguk is olvasni tudták a drága szavakat.

Illő, hogy a 2017-es évben az őszi imaheti felolvasások arra összpontosítsanak, hogy „Krisztus a mi igazságunk”, „mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk” (ApCsel 4:12).

Ellen White csodálatosan fejtette ki ezt a gondolatot egy generálkonferencia ülésen, amikor így fogalmazott: „Az emberek csakis egy módon állhatnak meg erősen a küzdelemben: ha meggyökereznek és megalapozódnak Krisztusban... A lélek éhségét az elégíti ki, ha a megfeszített Krisztust prédikáljuk; Krisztust, aki a mi igazságunk. Amikor az emberek elméjébe és szívébe vessük ezt a nagy és központi igazságot, akkor hit, remény és bátorság ébred bennük.”*

Arra bátorítalak titeket, hogy ezen a héten ne csak ezeken a különleges olvasmányokon elmélkedjétek, hanem töltsétek időt Isten Igéjének tanulmányozásával és imádsággal, miközben együtt figyelünk Krisztusra, aki a mi Igazságunk.

Isten áldjon meg bennünket, miközben összejövünk egy világszéles gyülekezeti családként, hogy tanulmányozzuk az Igét, és imádkozzunk a föld történelmének ebben a fontos időszakában!

TED N. C. WILSON

a Hetednapos Adventista Egyház elnöke

* *Generálkonferencia Bulletin*, 1893. január 28. (Lásd még: *Last Day Events* [Az utolsó napok eseményei]. Nampa, Idaho, 1992, Pacific Press Pub. Assn., 151. o.)

EGYEDÜL KEGYELEM BŐL

A CÍMLAPON: Idén az imaheti felolvasásokban az evangéliumra kerül a hangsúly, ami az egyedül Krisztus általi üdvösségünk alapja. Reménységünket Jézus bűnösök - legyenek bármilyen gonoszak is - iránti szeretetének és elfogadásának köszönhetjük.

ISMERJÜK MEG A SZERZŐT!

Hans (Johann) Heinz /Th.D./ Bécs fővárosában, Ausztriában született, teológiai tanulmányait a Collonges-i Adventista Szemináriumban kezdte (Franciaország). Diplomája megszerzése után Bécsben kezdte meg lelkipásztori szolgálatát. Négy évvel később meghívták a Bogenhofenben működő szemináriumba tanítani, ahol 21 éven át szolgált, ebből hét évig igazgatóként. Miután megszerezte doktorátusát az Andrews Egyetemen, a németországi Darmstadtban dolgozott a Marienhöhe Szemináriumban (1982-1995). Több könyv és számos teológiai és egyháztörténelmi cikke jelent meg. *A megigazulás és érdemek* című doktori

disszertációja az érdemről szóló római katolikus doktrína és a hit általi megigazulás bibliai tantétele közötti ellentétéről szól. Heinz és felesége, Louise aktív nyugdíjasként élnek az ausztriai Bogenhofen közelében. Fiuk, Daniel a Hetednapos Adventista Egyház Európai Történelmi Archivumának igazgatójaként szolgál, amely a Friedensau-i Adventista Egyetemen található (Németország).

Isten Igéje a hitünk alapja

Írta: TED N. C. WILSON

Első pillantásra a kis csoport hétköznapi temetési menetnek tűnt: egyházi emberek, kíváncsiskodók és ásót vivő férfiak alkották. Egy dolog hiányzott: az elhunyt koporsója.

Egy furcsa, indulattól fűtött temetés

Amint a kis csapat belépett a St. Mary egyházkerület temetőjébe az angliai Lutterworthben, izgatottság és bosszúvágy vibrált a levegőben. A főeretnek, John Wycliffe végre megkapja méltó büntetését, 43 évvel az után, hogy a sírba tették.

Amikor odaértek a sírhoz, a férfiak erőteljesen ásni kezdtek, míg ásóik el nem érték a fakoporsót. Szentségtelen kezek tépték fel a koporsó fedelét, kiszedték belőle Wycliffe csontjait, és tűzbe dobták. Mivel életében nem tudták kivégezni, a pápaság eltökélte, hogy halála után áll bosszút rajta. Miután John Wycliffe csontjai hamuvá váltak, a büszke papok összegyűjtötték hamvait, és a közeli Swift folyóba szórták, remélvén, hogy ennek az embernek és munkájának a nyomait is eltüntetik.

Miért ez a gyűlölet? Miért ez a kíméletlenség? Azért érdemelte ezt ki, mert John Wycliffe ellent mert mondani a

pápának, prédikálni mert az ingyenélő szerzetesek ellen, és ami a legszörnyűbb, le merde fordítani a Bibliát latinról angolra, s így anyanyelvükön tette azt elérhetővé a közemberek számára. A papok, a püspökök és a pápa is tudták, hogy az Isten Igéjéből áradó világosság el fogja oszlatni a sötétséget, ami őket és romlott rendszerüket hatalmon tartotta.

„Ennek az embernek azonban nem szűnt meg a befolyása azzal, hogy csontjait elégették” – írta George Townsend teológus évszázadokkal később. Ahogy John Foxe írta a mártírok könyvében: »Csonthaját kiáshatták, elégethették, vízbe szórhatták, Isten Igéjét azonban, tanításának igazságát, s ezáltal gyümölcsét és sikerét el nem égethették; az mind e mai napig megmaradt.«¹

Habár Wycliffe életében megmenekült a tűztől, sokan mások, akik utána jöttek, máglyán végezték; vagy pedig lefejezték, vízbe fojtották őket; mártírhalált haltak Istenhez és az Ő Igéjéhez való hűségük miatt.

Bibliát adni az emberek kezébe

Az erőfeszítések tovább folytatódtak, hogy a Bibliát saját nyelvükön adják az emberek kezébe. Kétszáz évvel Wycliffe

születése után, 1522-ben, Luther Márton, a legismertebb reformátor, megjelentette a német nyelvre fordított Újszövetséget. Teljes bibliafordítása először 1534-ben jelent meg, és a német anyanyelvű emberek nagy örömmel fogadták. A hatóságoknak azonban ez egyáltalán nem tetszett. „Hiába kérte a papság az egyházi és a polgári hatóságok segítségét az eretnokség szétmorzsolásához. Hiába folyamodtak bebörtönzéshez, kínzásához, tűzhöz és kardhoz. A hívők ezrei pecsételték meg vérükkel a hitüket, és a munka ment tovább.”²

Miközben Luther Márton Németországban vitte el Isten Igéjét az emberekhez, William Tyndale Wycliffe nyomdokaiba lépve azon dolgozott, hogy a Biblia újabb angol fordítását elkészítse. Míg Wycliffe a latin szövegből fordította a Bibliát, Tyndale az eredeti görög és héber szövegekből dolgozott. Munkáját hazájában nem fogadták szívesen, úgyhogy Tyndale Németországba menekült, ahol 1525-ben ki is adta az Újszövetséget, az első nyomtatott, angol nyelvű fordítást, ami az eredeti görögből készült.

Tyndale fordítását haladéktalanul átcsempeszték Angliába, és ott örömmel fogadták az emberek, ám a hatóságok gyűlölettel tekintettek rá. Miközben az Újszövetséget fordította, 1535-ben beárulták. 500 napig kínozták börtönben, majd mártírhalált halt: láncokkal megkötözve, máglyán égették el. Megbízható barátai befejezték az általa elkezdett munkát, és Tyndale teljes bibliafordítása a halála után pár évvel megjelent.

A reformátorok szenvedélye

Miért álltak ki ennyi kint és szenvedést, sőt vállalták a halált is ezek az emberek azért, hogy elvigyék Isten Igéjét az emberekhez? Azért, mert vágytak arra, hogy mindenki megismerje Isten igazságát. Amikor a közemberek szeme előtt

” Most van itt az ideje, hogy teljes hitet és bizalmat építsünk ki Isten Igéjében. ”

megnyíltak a Biblia igazságai, világossá vált előttük a sok eltérés Isten Igéje és a papok által prédikált dolgok között. Az igazság pedig megszabadította őket a félelem láncaitól, amivel az intézményesített egyház fogva tartotta őket.³

Ellen White osztozott a reformátorok lelkesedésében, hogy mindenki számára elérhetővé kell tenni a Szentírást. „A Bibliát nem csak a lelkészeknek és a tanult embereknek szánta Isten” – írta. „Minden férfi, nő és gyerek saját magának olvassa a Szentírást! Ne függjete a lelkésztől, hogy ő olvassa nektek! A Biblia lapjairól személyesen hozzátok szól Isten szava. A szegényeknek éppolyan nagy szükségük van rá, mint a gazdagoknak; a tanulatlanoknak éppúgy, mint a tanultaknak. Krisztus olyan egyszerűvé tette az Ő szavát, hogy megértésében senki sem vallhat kudarcot, aki olvassa.”⁴

A protestáns alapelvek miatt, amelyek azt mondják ki, hogy fogadjuk el a Biblia szövegét úgy, ahogy olvassuk, és engedjük, hogy az Írás megmagyarázza önmagát, a Hetednap Adventista Egyház hivatalos megszervezése idejére, 1863-ra a legtöbb alapvető igazság – a szombat, a holtak állapota, a szentély és a vizsgálati ítélet – már elfogadásra került.

A bibliatanulmányozás elvével kapcsolatban Ellen White ezt írta: „Edson testvér és mások azok közé az elszánt, nemes és őszinte lelkek közé tartoztak, akik 1844 után elrejtett kincsként kutatták az igazságot. Időnként összegyűltünk, hogy együtt tanuljunk és komolyan imádkozzunk. Gyakran késő estig együtt maradtunk, néha pedig egész éjszaka lelki világosságért fohászkodtunk, és tanulmányoztuk Isten Igéjét. A testvérek újra és újra összejöttek, hogy együtt tanulmányozzák a Biblia mondanivalóját, és azt megértve felkészüljenek arra, hogy hatálommal hirdessék.”⁵

Kritikus szemmel

Ma sokan lebecsülik azt a gondolatot, hogy egyszerűen csak olvassuk a szöveget. Az ő elgondolásuk szerint a Bibliát kritikus szemmel kell megközelíteni ahhoz, hogy megértsük, mely részeknek van mondanivalója a 21. században is. Ahelyett, hogy igét igével vetnének össze, az emberi bölcsességet használják annak eldöntésére, mi az időszerű és mi nem az.

Mi, hetednap adventisták az egyik legnagyobb harcot azokkal a kételkedőkkel vívjuk, akik azt kérdezik: van-e tekintélye a Bibliának.

Tartsuk szem előtt, hogy a Szentírás az egyetlen védelmünk, ha hűségesen követjük és hirdetjük a Szentírás magyarázatának történelmi-bibliái módszerét, és engedjük, hogy a Biblia sorról sorra, gondolatról gondolatra magyarázza önmagát.

Figyeljük meg a következő utasítást a Biblia elfogadásáról: „Isten többet vár követőtől, mint azt sokan hiszik. Ha a mennyei kapcsolatos reményünket nem akarjuk hamis alapra építeni, akkor fogadjuk el a Bibliát úgy, ahogy van, és higgyük el, hogy az Úr komolyan gondolja, amit mond.”⁶

A bibliatanulmányozás módszerei

A Hetednap Adventista Egyháznak van egy hivatalos dokumentuma arról, hogy hogyan tanulmányozzuk a Bibliát. A Generálkonferencia Végrehajtó Bizottságának éves ülésén a braziliai Rio de Janeiroban elfogadott dokumentumban ez áll: „az irat a Hetednap Adventista Egyház minden tagjának szól azzal a céllal, hogy irányelveket adjon a bibliatanulmányozáshoz.” Ezt követően kifejti a Szentírás két-féle megközelítésének lényegét:

A történelem-kritikai módszer minimálisra csökkenti az Istenbe vetett hit és a parancsolatoknak való engedelmesség szükségességét. Továbbá, mivel ez a mód-

szer háttérbe szorítja Isten szerepét a Bibliában, mint ihletett könyvben (beleértve a Biblia ebből következő egységes voltát), nem tartja értékesnek, illetve félreértelmezi a Szentírás apokaliptikus próféciait és eszkatológiai részeit, ezért arra biztatjuk az adventista bibliakutatókat, hogy ne hagyatkozzanak a történelem-kritikai módszer előfeltételezéseire és az azokból levont következtetésekre.

A történelem-kritikai módszerrel és annak előfeltételeivel szemben hisszük, hogy hasznos a bibliatanulmányozás azon elveit közzétenni és követni, amelyek következetesen összecsengenek magukkal a Szentírás tanításaival; amelyek megőrzik az egységét, és azon a premisszán alapulnak, hogy a Biblia: Isten Szava. Ez a megközelítés vezet el az Istennel való kielégítő és áldásos tapasztalatokhoz.⁷

Isten a mennyből adta nekünk a megbízást, hogy védjük meg az Ő Igéjét, mert az mindig igaznak bizonyult, és megváltoztatja az emberek életét. A világot elárasztja az egzisztencialista magatartás, az emberek abban hisznek, hogy minden csak viszonylagos, pedig nem! Vannak abszolút igazságok, és azokat Isten Igéjében találjuk, és meg is tapasztaljuk, ha hűségesen ragaszkodunk szavához.

Szánjunk időt Isten Igéjére!

A laodiceai korban élünk, az utolsó korszakban, amikor a kereszténység gyakran nagyon felületes. Sátán mindent megpróbál annak érdekében, hogy elfordítson bennünket a Bibliától és az igazságtól. Minden lehetséges eszközt felhasznál: kikapcsolódás, média, szórakozás, munka, zene, viták és belső harcok, hamis tanítások, családi viszályok, gazdasági problémák, bármit, ami elveheti az időnket Isten Igéjétől.

De most van itt az ideje, hogy mindennap olvassuk a Bibliát. Isten Szava

EGYEDÜL KEGYELEM BŐL

Amikor Jézus korában a legtöbb vallási vezető elítélt és kárhoztatott, Jézus a kegyelemre és a megbocsátásra helyezte a hangsúlyt, miként azt a házasságtörésen kapott nő esetében is tette (János 8).

létszükséglet, mert Jézus Krisztus közelebe visz bennünket. Azt tanítja nekünk, hogy az üdvösség csakis úgy lehetséges, ha teljesen rá hagyatkozunk. Beszél nekünk életéről és haláláról, feltámadásáról, és értünk való szolgálatáról a mennyei szentély Szentek Szentjében. Emlékezett arra, hogy a szombat Krisztus különleges pecsétjét és parancsolattartó népével kötött szövetségét jelenti. Megerősíti hitünket és reményünket Krisztus, a mi Üdvözítőnk közeli és valóságos visszatérésében. Segít tudatosítani magunkban, hogy olyan Istent szolgálunk, aki sosem vall kudarcot, és akinek egyháza győztes lesz Sátán támadásaival szemben.

Most van itt az ideje, hogy teljes hittel és bizalommal forduljunk Isten Igéje felé. Tudjuk, hogy eljön az az idő, amikor majd nem bízhatunk az érzelmeinkben, mert Sátán csalása „szinte leleplezhetetlen”⁸, és a szemfényvesztés olyan mértékű lesz, hogy ha lehet, elhitesse a választottakat is (Mt 24:25).

Most van itt az idő

Vihar közeledik. Most van itt az ideje annak, hogy Isten Igéjének erős alapjára építsünk. Jézus maga szólít fel arra, hogy

legyünk készen. „Valaki azért hallja éntőlem e beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki a kősziklára építette az ő házáát: És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házába; de nem dőlt össze: mert a kősziklára építetett” (Mt 7:24–25).

Hitünknek Isten változhatatlan Igéjére kell épülnie. A Biblia, amit hűségesen megőriztek, és amelyet a mártírok vére pecsételt meg, túlmutat időn és kultúrán. Ez Isten élő Szava, és mi a Szentlélek vezetése által megtalálhatjuk a válaszokat, amelyekre oly nagy szükségünk van ma. ■

- 1 George Townsend: *The Acts and Monuments of John Foxe: With a Life of the Martyrologist, and Vindication of the Work*, 3. köt., 96. o.
- 2 Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 178. o.
- 3 “William Tyndale,” at <http://greatsite.com/timeline-english-bible-history/william-tyndale.html>.
- 4 Ellen G. White 12. kézirat, 1901. február 7.
- 5 *Szemelvények Ellen G. White írásából*. Budapest, 1999, Advent Kiadó, 1. köt., 195. o.
- 6 Ellen G. White: *Testimonies for the Church* [Bizonyosság-telek a gyülekezet számára]. Mountain View, Calif.: Pacific Press Pub. Assn., 1948, 5. köt., 171. o.

- 7 „Methods of Bible Study”, <https://www.adventist.org/en/information/official-statements/documents/article/go/-/methods-of-bible-study/>.
- 8 E. G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 555. o.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Milyen történelmi jelentőséget tulajdoníthatunk annak a történetnek, hogy Wycliffe csontjait elégették?
- 2 Hogyan tanulmányozhatjuk sokkal komolyabban és hatékonyabban a Bibliát, hogy nagyobb áldást nyerjünk belőle?
- 3 Mit jelent az a kijelentés, hogy „Vihar közeledik”? Hogyan készülhetünk fel rá?

Melanchton Fülöpöt, Luther békeszerető, megegyezésre törekvő reformátor barátját egyszer megkérdezték, miért ragaszkodik annyira Lutherhez, holott a nagy ember néha nagyon makacs, önkényes és durva tud lenni. Melanchton, aki maga is a reformáció időszakának kiemelkedő tudósai közé tartozott, egyszerűen és tömören válaszolt: „Azért, mert én tőle tanultam az evangéliumot.”

Az evangélium Luther és a reformáció hatására került újra a keresztény hit középpontjába, éppen a modern kor legelején. Pál apostol szerint ez az üzenet, „Istennek hatalma minden bűvőnek üdvösségére” (Róm 1:16).

Az apostol által itt közölt meghatározás öt fontos elemet tartalmaz.

Evangélium

Ez a szó örömhírt jelent, a győzelem üzenetét. Ez „Isten evangéliuma” (Róm 1:1), mert Istentől származik, és Istenről szól. Ugyanakkor „Krisztus evangéliuma” is (Róm 15:19), vagyis a názáreti Jézusnak, a világnak küldött isteni Messiásnak a misziójáról, áldozatáról és engesztelő haláláról szóló üzenet. Továbbá, szól még a halálon aratott győzelméről, közbenjárásáról Isten előtt az emberekért, akik még mindig ebben a világban kénytelenek élni és küszködni; és jövődöbéli eljövételéről is, amivel bevégzi művét. Az evangélium tehát azzal vigasztal bennünket, hogy a jelenlegi megváltás után, ami az elveszett világnak szól, Krisztus visszajön, hogy megváltottassa az egész világot. Az evangélium kínálja a megoldást az emberiség

Megtanulni az evangé- liumot

alapvető problémájára, mert „a világ bűneinek és nyomorának az evangélium az egyetlen ellenszere.”¹

Isten hatalma

Az evangéliumnak teremtő hatalma van, mert az magának Istennek a szava. Az ember szavának nincs teremtő ereje, gyakran nem más az, csak „hang és téboly” [utalás William Faulkner világhírű regényére – a ford. megj.]. Ám amikor Isten kimondja az örömhírt, az meg is történik: mindenki üdvösséget nyer, aki szavát elhiszi.

Üdvösség

Az üdvösség nem filozófiai eszmefuttatások, tételek vagy könyvekből nyert bölcsesség eredménye. Az emberiség megváltása bűneiből és az élet nyomorából nem emberi szavak következménye, hanem az Isten tettének gyümölcse, hiszen Ő kiegyenlítette adósságunkat. Ez a boldog csere, vagy csodálatos csere

[*admirabile commercium*], ahogyan Luther nevezte.

A keresztben maga Isten cserélt helyet a világgal – Krisztus személyében (2Kor 5:19). Ő vette magára az ítéletet, amit a bűnösön kellett volna végrehajtani. Maga a bíró ítéltetett el helyettünk³. Ő vette magára büntetésünket, és adja nekünk az Ő igazságát (21. v.); Ő gyenge lett, hogy nekünk adhassa erejét (2Kor 12:9); szegényé lett, hogy mi bővöljünk (2Kor 8:9); dicsőségét szenvedésre, örömet kínokra cserélte, és önmagát megüresítette (Fil 2:7), hogy mi, semmivel sem rendelkezők, mindent bírók lehessünk (2Kor 6:10).⁴

Mindenkiért

Az evangélium csodái nem csak egy népnek, fajnak vagy társadalmi osztálynak állnak rendelkezésére, hanem mindenkinek.

Damaszkuszi tapasztalata után Pál apostol, aki méltán dicsekedhetett volna zsidó származásával és farizeusi öniga-

” Én tőle tanultam az evangéliumot. ”

(MELANCHTHON FÜLÖP)

zultságával (Fil 3:4–6), a pogány népek barátja lett, ahol sok-sok keresztény testvére élt. Ők voltak öröme és koronája (Fil 4:1). Az ő szívéből Krisztus szenvedése és halála, ami mindenkiért történt, kitörölt minden nemzeti, szociális és faji előítéletet (Gal 3:26–28). Az evangélium áttöri a falakat, és nemzetek fölötti egységet teremt. Krisztusban a különféle háttérrel, neveléssel és tapasztalattal rendelkező emberek Isten nagy családjába kerülnek: „Krisztus ledönti az elválasztó falakat, a nemzetségeket elválasztó előítéleteket és arra tanít, hogy szeressük az emberiség egész családját.”⁵ Az emberek mind Isten családjának tagjai lettek. Krisztus nem csak vízszintes, de függőleges irányban is egyesít bennünket: megváltoztató halálával összeköti az emberiséget Istennel.

Krisztusba vetett hit által

Amikor Pál hitről beszél, akkor nem feltevésekre vagy képzelgésre utal, és nem is arra, hogy elfogadunk egy bizonyos állítást. A Szentírásban hinni – abban az időben a Szentírás még az Ószövetséget jelentette –, azt jelenti, hogy „erősen megragadni, bízni benne, hűségessé maradni hozzá”.⁶ Üdvösséget – bűnbocsánatot, Isten általi elfogadást, örök életet – azáltal kapunk, hogy bízunk Krisztus ígéréteiben, erősen ragaszkodunk hozzá, és hűségessé maradunk mindvégig. A „gonoszokat” (bűnösöket) nem kegyes jó cselekedeteik mentik meg, hanem az Istenbe vetett bizalmuk, aki igaznak nyilvánítja őket Krisztusban (Róm 4:5). A bűnös megigazítása, vagyis

az, hogy igaznak nyilvánítják őt Isten kegyelmének királyi széke előtt, csakis hit által történhet meg, a törvény cselekedetei nélkül (Gal 2:16).

Az egyház úgy hitte, hogy megőrizte ezt az evangéliumot az évszázadok során, s hogy helyesen magyarázza azt. Ám sokan, akik úgy gondolták, hogy megértették Pál szavait, bizony elfeledkeztek üzenetének lényegéről. „A szívből, őszintén végzett megigazító cselekedetek”⁷ kezdtek tért hódítani a kereszténységen belül, és a hit általi megigazulás apostoli tanítását alattomos, cselekedetekre épülő vallássá változtatták. A zsinagógák legalizmusa, a görög erkölcsstanítók nézetei valamint a római jog gondolkodásmódja összességében olyan hatással volt a keresztényekre, hogy a kegyelem általi megigazulást felcserélték a kötelező „munkával”⁸, aminek során az üdvösségre törekvők sosem tudhatták, vajon elég jó cselekedetük van-e már az üdvösség elnyeréséhez. Voltak ugyan ettől eltérő nézetek, de vagy nem voltak maguk sem tiszták, vagy nem figyeltek oda rájuk.

Ekkor jött a 16. századi reformáció idején az apostoli üzenet újrafelfedezése, amikor ismét ragyogni kezdett Pál kijelentése: „*Az igaz ember pedig hitből él*” (Róm 1:17), és a kereszténység előtt újra világgossá vált az, hogy „a keresztények egyetlen dicsősége egyedül Jézus Krisztus.”⁹ ■

1 Ellen G. White: *A nagy Orvos lábnyomán*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 90. o.

2 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2003, Metzler, 7. köt., 25. o.

3 Karl Barth: *Church Dogmatics*. Edinburgh, 2009, T&T Clark, IV.1, 211. o.

4 Horst Pöhlmann: *Abriss der Dogmatik*. Gütersloh, 1975, Gütersloher Verlag, 185. o.

5 Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 728. o.

6 Rolf Luther: *Neutestamentliches Wörterbuch*. Hamburg, 1963, Furche Verlag, 95. o.

7 Barth, 523. o.

8 Tertullianusz: *De paenitentia* (A bűnbánatról), 6. o.

9 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, Metzler, 2004, 13. köt., 570. o.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Hogyan változtatta meg az evangélium az életünket? Mit nyertünk általa?
- 2 Hogyan közelíthetünk meg tudományos beállítottságú embereket, és tárhatjuk fel előttük, hogy nekik is szükségük van az evangéliumra?
- 3 Milyen gyógyító hatással van a hit általi megigazulás üzenete a lelkünkre?
- 4 A fiatal, illetve az idősebb generáció számára milyen szempontból vonzó az evangélium?

A tantétel, miszerint egyedül hit által igazulunk meg, „a reformáció szentélye”¹. A pillanat, amikor Luther Márton megértette azt a csodálatos ígéretet, hogy a bűnös úgy igazul meg, ha a keresztre feszített Üdvözítőbe helyezi bizalmát, olyan volt, mintha máris belépett volna a Mennysországba.

Lelki harc

Luther szerzetesként, papként és teológia professzorként sok éven át küzdött azzal, hogy megértse Pál kijelentését: „Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban” (Róm 1:17). Éjjel-nappal e szavak körül jártak a gondolatai. Hogy őt magát idézzük: „gyűlölte az Isten igazsága” kifejezést, mert filozófiai síkon értelmezte azt az egyházatyák és a skolasztikusok tanítása szerint, és azok alapján úgy hitte: az igazságot Isten megköveteli, de a bűnös ennek nem tud megfelelni, következésképpen a Mindenható ítélete alá esik.

„A Szentlélek ebben a toronyban tárta fel előttem a Szentírást.”

1545-ben, egy évvel halála előtt, az egykori Ágoston-rendi szerzetes, később reformátor, újra visszatekintett életének, hitének és gyakorlatának fordulópontjára. Ez a fordulópont áttörést jelentett, mert felismerte, hogy Isten igazsága nem követelmény, hanem ajándék: az a passzív igazság, amit Isten mindenkinek a lelkébe helyez, aki hisz Krisztusban. Luther visszaemlékezése szerint a wittenbergi Fekete Kolostor toronyszobájában jött erre rá. „A Szentlélek ebben a toronyban tárta fel előttem a Szentírást.”²

Megigazulás a Bibliában

„Igazsággal szabadíts meg engem!” (Zsolt 31:2). Már az Ószövetségben is azt

Üdvösségünk alapja

láthatjuk, hogy Isten igazsága az az igazság, ami megmenti a bűnöst. Amikor Ábrahám megkapta az utódaira vonatkozó ígéretet (1Móz 15:5), nem valami szuperhős volt, vagy éppen szent, hanem éppen olyan bűnös, mint mi mindnyájan. Ám mivel bízott Isten ígéretében, az Úr ezt igazsággal tulajdonította neki (6. v.). Ahogy a „gonosz” szó nem a modern értelemben vett ateistát jelenti a Bibliában, hanem általánosságban bűnös embert (Zsolt 1:1; Péld 11:31), úgy az „igaz” sem „bűntelen” jelent, hanem „hívót” (lásd Hab 2:4). Ennek alapján erősítette meg Pál azt, hogy az Ószövetség idején is hitből igazultak meg az emberek, nem pedig cselekedetek által (Róm 4:6–8). Tehát egyedül Isten az, aki megigazít, igaznak nyilvánít valakit. „Az Úr a mi igazságunk” (Jer 23:6).

Tehát, ha valaki „igaz” akar lenni Isten előtt, annak magának Istennek az igazságára van szüksége. Ezért mondja a zsoltáros: „igazsággal szabadíts meg engem”

(Zsolt 31:2; 71:2). Ez az igazság elsősorban szabadító igazság, megváltás, nem pedig büntető igazság.

Az Újtestamentum fényében ez azt jelenti, hogy az az Isten, aki magára veszi a gonosz világ bűnét és ítéletét (Jn 1:29), fizet az ítéletben azért a bűnért, ami az Ő igaz, bűntelen Fiának az életébe került a kereszten. Emiatt az áldozat miatt tud megbocsátani a bűnösöknek, elfogadni őket, kimunkálni bennük egy újfajta gondolkodásmódot és életvitelt, és megadni nekik az új, igazságos világ reményét (2Pt 3:13). Csak azok fognak egyéni bűneikért elveszni, akik elutasítják ezt az ajándékot (Zsid 10:29–30).

Mivel nem ismerték

„Mert nem ismerik Isten igazságát” (Róm 10:3, ÚRK). Az ótestamentumi próféták világosan tanították, hogy az embernek megváltásra van szüksége, és ezt nem lehet pusztán emberi erőfeszítéssel helyettesíteni (Ézs 64:5). Az ember meg-

” *Hirtelen úgy éreztem, újjászülettem, és magába
a mennybe léptem be a nyitott kapukon át.* ”

(LUTHER MÁRTON)

váltásához Isten igazságára van szükség: az Ő megbocsátására és kegyelmes elfogadására. Az Ótestamentum lezárása utáni évszázadokban nem maradt tisztá az erről az igazságról szóló tanítás.

Abban az időszakban a Biblia szövegét magyarázni szándékozó, szóbeli tanításokat egyenértékűnek tartották Isten kinyilatkoztatott Igéjével. Így lett a hit alapja a Szentírás és a szóbeli hagyomány. A Törvényt (Tórá) lecserezték a sok-sok utasítással arra vonatkozóan, hogy hogyan kell a parancsolatokat megtartani, sőt volt, amelyiket helyettesítettek (Mt 15:1–6), vagy meg is változtattak (Róm 9:31–32). Amit Isten az életre vonatkozó utasításoknak szánt, ōk az üdvösségre vezető útnak tartották. Ez a félreértelmezés vezetett a vallási formaságokhoz (Mt 23:23), sőt vallási elbizakodottsághoz (Lk 18:9–14) a Jézus korában élő farizeusok körében.

Ahogy az ótestamentumi apokrif iratokból kitűnik³, azért nem egészen veszett ki belőlük Isten kegyelme szükségességének a tudata. Egyre nagyobb és nagyobb hangsúly került azonban arra, hogy milyen értékesek saját cselekedeteink, amikről már azt tanították, hogy segítségükkel engesztelést szerezhetünk a bűneinkért⁴, és érdemként számítanak be Istennél⁵.

A farizeusok az egész életet „igává, kötelességgé tették”. Küzdöttek azért, hogy „kegyességüket mutogassák”, „életük célja az önfelmagasztalás volt”, mert saját igazságukat „útlevélnek tekintették a mennybe”.⁶

Az elveszett ember és szerető Istenünk

Jézus egyértelműen szembehelyezkedik az üdvösségről szóló eme tanítással.

Ő alapvetően más képet ápolt és tanított Istenről és az emberekről. Ő sokkal mélyebben kutatta az emberek természetét, mint bárki a kortársai közül. Az ember, akinek szívéből gonosz gondolatok támadnak (Mt 15:19) abszolút képtelen olyan jó cselekedeteket véghezvinni, amelyek méltóak Isten szemében. Ahhoz radikális megtérés és az evangéliumba vetett hit szükséges (Mk 1:15). Ám még ha tanítványokká lettünk, akkor is teljesen Istentől kell függünk, mert előtte mindig üres a kezünk (Mt 5:3), és amit az Ő követésének az útján teszünk, semmiképpen nem számít érdemnek, hanem annak természetes következménye, hogy Ő bennünk lakozik (Lk 17:10).

Isten, a mi kegyelmes Atyánk, rendíthetetlenül szereti gyermekeit, mindig megbocsát annak, aki megbánja bűnét, és örömmel visszafogadja (Lk 15:20–24). Bennünket, tanítványait, munkára hív. Ám a jutalom, amit kapunk erőfeszítéseinkért, nem olyan járandóság, amit követelhetünk tőle, hiszen mérhetetlenül több áldást kapunk tőle, mint amennyit „megérdemlünk” (Mt 20:15). A jutalom, amit Isten ad, nem olyasmi, amivel Ő tartozik nekünk, hanem csupán jóságának egy újabb ajándéka.

Luther Mártonnak az a tény adott előnyt ellenségeivel szemben, hogy Ő nemcsak szert tett erre a tudásra, de meg is tapasztalta. A sok-sok csata során, amit önmagával, korának teológiájával és annak védelmezőivel vívott, megértette, milyen alapvető tapasztalatra van szükség ahhoz, hogy valaki keresztény legyen. „Az igazság azt jelenti, hogy megismerem Krisztust.”⁷ ■

- 1 Wilhelm Dantine: *Die Gerechtmachung des Gottlosen*. Munich, 1959, Christian KaiserVerlag, 248. o.
- 2 Luther Márton: *Tischreden* [Asztali beszélgetések]. 3, 3232c.
- 3 Bárúk 2:19, 27.
- 4 Tóbiás 12:9.
- 5 H. L. Strack and P. Billerbeck: *Kommentar zum Neuen Testament aus Talmud und Midrasch*. Munich, 1961, Beck, IV/1 köt., 491. o.
- 6 Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 2010, Advent Kiadó, 161, 515, 344, 309. o.
- 7 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2005, Metzler), 31/II köt., 439. o.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 **1** Mi a különbség az igazság széles körben népszerű értelmezése és aközött, amit a Biblia Isten igazságának nevez?
- 2 **2** Miért fontosabb Isten igazsága, mint a világ igazsága? Hogyan magyarázhatjuk el ezt a ma élő embereknek, fiataloknak és időseknek egyaránt?
- 3 **3** Miben különbözött Jézus felfogása Istenről és az emberiségről az Ő korának és a mi korunknak a gondolkodásmódjától?

Igaz, hogy hitből igazulunk meg, de a hit nem marad magára.

Miután 1521. április 18-án Luther Márton bátran bizonytságot tett a császár, a hercegek és a teológusok előtt, és nem volt hajlandó visszavonni tételeit, a császár egyik spanyol tanácsadója így kiáltott fel: „Tűzre vele!”

Luther feltartotta a kezét, és fennhangon válaszolt: „Már túl vagyok rajta! Már túl vagyok rajta!”

Mit is jelent a hit általi megigazulás?

„Ímé, újjá lett minden” (2Kor 5:17).¹ A reformáció történetének ez a drámai eseménye élénk szemlélteti, mit jelent a hit általi megigazulás. Bár Luthert nem mentették fel, bátran kiállt elvei mellett a kihallgatáson. Isten királyi széke előtt mi is erősen állhatunk, és felmentést is kapunk Krisztus megváltói munkájának köszönhetően. Hit által már túljutottunk személyes ítéletünkön, és átmentünk „a halálból az életbe” (Jn 5:24). Van azonban egy óriási különbség az emberi ítéletek és Isten ítélete között: a földi bíró felmenthet valakit, az Isten azonban újjá is tud teremteni! Isten felmentése teremtő ítélet, ami átalakítja a természet szerinti lényünket lelki emberré, s ezúton a hívők azzá válnak, amik már valójában.

Megigazulva immár igaz életet élnek. A reformátor szerint a kettő együtt: „megigazulás a legteljesebb értelemben”.² Ma ezt úgy nevezzük: „megigazulás” (a bűnök bocsánata) és „megszentelődés” (a bűn feletti győzelem). Ellen White szerint a keresztyén élete „a hit, a gyógyalom és az Istenben való öröm élete.”³ Csodálatos módon elkezdődik egy új élet.⁴

Megigazulás: Gyakorlati kérdés

*Jön még valami
a megigazulás után?*

Hit által ragadjuk meg Jézust, és adjuk át magunkat a Menny uralmának. Krisztus és a Szentlélek élővé és dinamikussá teszi lelki életünket. Az ilyen élet a megváltás gyümölcse és bizonyítéka, amit kaptunk. Ez Isten dicsőségét és mások javát szolgálja, mert – a reformátor szavaival élve – a hit „Isten munkája bennünk, ami átalakít és elősegíti, hogy újjászüljünk Istentől” (Jn 1:13).

A hit „megöli a régi Ádámot [az őembert], átalakítja szívünket, akaraterőnket, elménket és mindent, ami előrevisz a Szentlélek erejével. Van valami élő, munkálkodó, aktív, erőteljes elem a hitben ami lehetetlenné teszi, hogy ne tegyük folyamatosan a jót. A hit nem kérdezi, hogy kell-e jó dolgokat cselekedni, hanem már meg is teszi újra és újra, mielőtt kérdezné.”⁵

Életút, ami Isten dicsőségét szolgálja

„... mi is új életben járunk” (Róm 6:4). Habár az új élet a hit által elfogadott üdvösség következménye, mindazonáltal szükséges, ha hiteles keresztyéni életet

akarunk élni. A megváltás művében Isten célja nem csak a megbocsátás, hanem az átalakítás is.

Míg az Isten előtt való megigazulásunk abban a pillanatban megtörténik, hogy Jézushoz jövünk, ugyanakkor igazulni az életmódunkban már élethosszig tartó folyamat. Ezzel elkezdődik Krisztus uralma a hűségesek életében. Ez Luther szavaival: „az új teremtés kezdete”.⁶ Miután a hívők jogi értelemben igazulva váltak, Krisztus megkezdte bennük a Szentlélek által mennyei munkáját és folytatja a mindennapokban.

Isten úgy munkálkodik a bűnösökben, akár az irgalmas samaritánus, aki megmentette egy kirabolt, megsebesített ember életét. Ahogy a samaritánus nem tétovázott, hanem segített egy zsidó személynék, ugyanúgy Isten sem ódzkodik attól, hogy szeresse azokat, akik tőle távol élnek (Róm 5:8). Végső célja az, hogy megmentse őket (10. v.). És ahogy a samaritánus megtett minden tőle telhetőt és kifizetett minden szükséges összeget a

„ A keresztény élete »a hit, a győzelem és az öröm élete Istenben.« ”

(ELLEN G. WHITE)

sebesült gyógyításáért, ugyanúgy Isten is megtett és kifizetett mindent Krisztusban, hogy mi megbékélhessünk vele, és újjászülhessünk benne (lásd 2Kor 5:17, 19, 21).

Ám ahogy az áldozatnak időre volt szüksége a gyógyuláshoz, ugyanúgy a bűnösöknek is. Növekedniük kell (2Pt 3:18). Még ha elnyerték is a megbocsátást, és elkezdték új életüket, még mindig van bűn bennük és körülöttük (Róm 7:17; 1Jn 5:19).

A Szentlélek munkája azért is csodálatos, mert ha Ő ott van, akkor a bűn nem uralkodhat többé a keresztények életében. A bűnt ily módon megzabolázták (Gal 5:16). Mindazonáltal a hívők sem lehetnek mentesek a bűnnel való harctól (13. v.). Arra hívtunk el, hogy győzelmet arassunk ebben a küzdelemben (1Jn 2:1), és vigaszt találhatunk abban a tudatban, hogy Isten megbocsátása nem egy egyszeri esemény, hanem folyamatosan rendelkezésére áll mindenkinek, aki bűnbánattal fordul hozzá (1. v., Zsid 7:25).

Luther élénken ecsetelte a feszültséget, hogy mit jelent igaznak lenni Isten előtt, ugyanakkor küzdeni a bűnnel ebben a világban. A megszentelődésben való növekedés fokozatos, és csak akkor lesz teljesség, amikor az ítélet örömteli napja elérkezik: „Ez az élet nem arról szól, hogy kegyesek vagyunk, hanem arról, hogy kegyessé válunk; nem arról, hogy egészségesek vagyunk, hanem arról, hogy azzá válunk; nem pihenünk, hanem edzünk. Még nem vagyunk a célban, de oda tartunk. Nem mondtunk el és tettünk meg mindent, de úton vagyunk és mozgásban. Ez még nem a cél, hanem az odavezető út.”⁷ „Isten akarata, hogy napról napra előrehaladjunk a megszentelődésben.”⁸

Hasonló gondolatok olvashatók Ellen White írásaiban is. „A megszentelődés az egész élet munkája, élethosszig tartó folyamat”, a bűnnel való harc naponkénti munka, de a hit győzelmet ad, habár küzdelmünk nem szűnik meg, amíg itt élünk e földön.⁹

A szeretet a tettekről ismerszik meg

„... a szeretet által munkálkodó hit” (Gal 5:6).

Hangsúlyozzuk, hogy mind a megigazulás, amit Isten kijelent, mind az új élet, amit benne élünk, egyaránt a Krisztusba vetett hitünktől függ. Pál apostol számára ez a hit szeretetben mutatkozik meg, a szeretet pedig tettekben. Hogy megértsük, mit kapnak a hívők a megigazulás és megszentelődés ajándékában, a megigazulást hasonlítsuk egy 100 dolláros csekkhez, amit az apa ad a fiának. Azzal a kikötéssel teszi ezt, hogy ne tartsa meg magának, váltsa fel apróra, hogy segíthessen másoknak. Ez a megszentelődés, vagy ahogy Luther írta: „Mennyei Atyámért, aki mérhetetlen gazdagságával halmozott el, miért ne tennék meg teljes szívemből, önként, örömmel, szabadon, lelkesen mindent, ami csak örömet okoz neki és elfogadható számára? Odaadom hát magamat, mint Krisztus, a felebarátomnak, és csak azt teszem felebarátommal életem során, amit szükségesnek, áldásosnak és egészségesnek tartok, mert hit által minden jó dologban bővülök, Krisztus által.”¹⁰ ■

1 A bibliai idézetek, ha másként nem jelöljük, a Károli fordításból valók.
2 Paul Althaus: *Die Theologie Martin Luthers*. Gütersloh, 1975, Gütersloher Verlag, 205. o.

3 Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 426. o.
4 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2006, Metzler. 39/I, 98. o.
5 Idézet Heinrich Bornkamm: *Luthers Vorreden zur Bibel*. Frankfurt am Main, 1983, Insel Verlag, 182. o.
6 Luther, 83. o.
7 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition*. Stuttgart, 2003, Metzler, 7. köt., 337. o.
8 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition*. Stuttgart, 2006, Metzler, 40/II. köt., 355. o.
9 *Az apostolok története*. Budapest, 2001, Advent Kiadó, 369. o., *Messages to Young People* [Üzenet az ifjúságnak]. Nashville, 1930, Southern Pub. Assn., *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 420. o.
10 *First Principles of the Reformation or The 95 Theses and the Three Primary Works of Dr. Martin Luther*, ed. Henry Wace and C. A. Buchheim [A reformáció és a 95 tétel 10 legfontosabb elve; Dr. Luther Márton három alapvető műve] Szerk.: Henry Wace and C. A. Buchheim. London, 1883, John Murray, 127. o.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Milyen ajándékot ad nekünk Isten a megigazulással és megszentelődéssel?
- 2 Milyen összefüggésben van a megszentelődés a bűntelenséggel?
- 3 Mit jelent a megszentelődés a keresztények mindennapi életében?
- 4 A megszentelődés nem járul hozzá megváltásunkhoz, de annak szükséges bizonyítéka, illetve tanúsága annak, hogy megváltást nyertünk. Fejtsük ki gondolatainkat erről!

EGYEDÜL KEGYELEMBŐL

A Bethesda tavánál fekvő, 38 éve beteg ember nem azért gyógyult meg, mert kiérdemelte, hanem mert Jézus észrevette nyomorúságát.

Isten parancsolatai – Isten jellemének a visszatük- röződése

*Azért teszünk jót,
mert megváltottak lettünk*

A keresztény világot a reformáció küszöbén buzgó és életerős valóságossággal jellemezte. Abban az időben a legtöbb ember istenfélő volt, és hűséges az egyházhoz. Kegyességük azonban nagyrészt helytelen indítékokból táplálkozott. Ezt még a katolikus történetírás is elismeri: „Az ima, az életvitel és a tanítások messzire eltértek a Szentírástól és az apostoli ideától.”¹

A vallási életet általában a formalitás és a megszokás jellemezte. A németországi Cologne-ban naponta misék százait mutatták be, de egyetlen imaórát sem tartottak az emberek anyanyelvén, és a fiatalok sem kaptak semmilyen tanítást. Az emberek a kolostorokba sereglettek, hogy ott találjanak világi és lelki bölcseségre. Németországnak akkoriban mintegy 20 millió lakosa volt, ebből másfél millióan voltak papok és szerzetesek. A hívőket senki sem bátorította a Szentírás olvasására, sokkal inkább arra, hogy megértető zárandoklatokra menjenek (mint

például a „Krisztus szent köntösének útja” a németországi Trévesben), vagy csodálják az ereklyék számos gyűjteményét. Bölcs Frigyes, szász választófejedelem – annak a régióknak a vezetője, ahol Luther élt – nagyjából 19 000 ereklyéből álló gyűjteménnyel rendelkezett.² Ezek között volt például „egy szálka Krisztus jászlából”, „egy túske az égő csipkebokorból”, vagy éppen „Szűz Mária tejének cseppjei”. Ezeknek a tárgyi ereklyéknek a valódiságát akkoriban senki sem kérdőjelezte meg.

A búcsúk elleni harc

Jézusnak a jó cselekedetekről szóló szavait (Mt 5:16) olyan módon torzították el, ami teljességgel idegen az evangéliumtól. Amikor Jézus megbocsátotta az emberek bűneit (Mk 2:5; Jn 8:11), nem terhelte meg őket további büntetésekkel, hanem elküldte őket, hogy menjenek békességgel. A középkori teológusok azonban nagyon összetett jogi és csele-

det-központú folyamattá alakították Jézus kegyelmes megbocsátását. Azt tanították, hogy a bűnös feloldozást kaphat bűne alól a paptól a gyónás során, de utána megszabott cselekedetekkel kell vezekelnie azért, hogy jóvá is tegye a bűnét. Szerecsére volt arra is mód, hogy a bűnösnek elengedjék a cselekedetéből álló büntetést (penitenciát). Kialakították a bocsánatos bűnökre vonatkozó búcsúk tantételét, illetve rendszerét. A középkortól kezdődően ilyen búcsúcédulát lehetett vásárolni például a halottért, aki (feltételezhetően) a purgatóriumban volt. Eltekintve attól, hogy a reformáció után beszüntették a búcsúcédulák árusítását, a római katolikus tanításban a mai napig szerepel a búcsúval kapcsolatos tan.³

A reformáció azért indult el, mert Luther megkérdőjelezte a büntetéssel kapcsolatos cselekedetek és a búcsúcédulák árusításának a jogosságát. Az akkori uralkodó pápáknak szükségük volt pénzre a római Szent Péter bazilika építéséhez, illetve befejezéséhez, ezért széles körben buzdították a búcsúcédulák vásárlására. „Égbekiáltó üzletelés”⁴ kezdett terjedni, írja a katolikus egyháztörténész, Joseph Lortz. A búcsúcédulák egyik legelkelesebb támogatója és árusítója a Domonkos-rendi szerzetes, Johann Tetzl volt, aki ezt ígérte a híveknek: „Mihelyt a ládába dobott pénz megcsörren, a lélek azonnal a mennybe száll.”⁵

Ez feltűzte a wittenbergi teológia professzor, Luther Márton dühét. Albert mainzi érsekhez fordult, és tiltakozott a keresztény tanítás ezen eltorzítása ellen. „Krisztus sehol nem parancsolta meg nekünk a búcsúk árusítását, ellenben hangsúlyosan ránk bízta az evangélium hirdetését.”⁶

Barátja, Melancthon Fülöp beszámolójából tudjuk, hogy Luther 1517. október

” *A keresztyény »a törvény alatt,
de a törvény nélkül« él.* ”

31-én megfogalmazta e sorokat, és a búcsúcédulákra, valamint a jóvátételre (vezeklésre) vonatkozó 95 tételt kiszögezte a németországi Wittenberg vártemplomának kapujára. Az első tétel máris bombaként robbant: a cselekedetekkel nem tehetjük jóvá bűneinket; a megtérés ugyanis a keresztyény egész életvitelét jelenti. „Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjetelek meg!« - azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra terés legyen (Mt 4:17).”⁷

Tartsátok meg a parancsolatokat!

A jó cselekedetéről szóló értekezésében (1520), a reformátor kifejtette, milyen indítékból kell, hogy szülessenek a keresztyények cselekedetei. A jó cselekedetek azok, amelyeket az Isten kíván, nem pedig azok, amiket emberek követelnek meg. Ha valaki szeretné tudni, melyek ezek, hallgassa meg Krisztus szavait, amelyeket a gazdag ifjúhoz intézett: „*Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat*” (Mt 19:17).

A parancsolatok a Tízparancsolatot jelentik, nem pedig az egyházi kánonokat vagy tradíciókat. E parancsolatok megtartásához Istentől kapott hit szükséges, amivel együtt jár a szükséges erő is. Krisztus nélkül minden cselekedetünk holt.⁸ A hit csak látszathit, ha nem követik cselekedetek. „Társítsunk a hithez jó cselekedeteket, hogy keresztyényi életünk összességében mindkettőt tartalmazza.”⁹ A jó cselekedetek annak „jelét és pecsétjét” jelentik, hogy hitünk valódi.¹⁰ A hit szeretetben mutatkozik meg, a szeretet pedig a parancsolatok követésében.¹¹

A keresztyények „a törvény alatt élnek, de a törvény nélkül.”¹² „A törvény nélkül”, mert a Krisztusban hívők már nincsenek a

törvény kárhóztatása alatt, ugyanakkor mégis „a törvény alatt”, mert a törvény érvényes marad az újjászületett keresztyények számára is. A törvény szükséges, mert annak tükrében ismerjük fel a bűnt (Róm 3:20), és tudjuk újra Isten akarata szerint irányítani az életünket a Szentlélek megvilágosító és lelkesítő hatalma által (Róm 8:4; Zsid 8:10).

Ellen White is azt írja, hogy a törvény nem tud megmenteni bennünket, de amikor Isten írja azt be a szívünkbe, akkor be tudjuk tölteni.¹³

A saját köreiben ellene támadó antinomistákkal, vagyis a törvény létjogosultságát tagadókkal küzdve a reformátor rosszsallását fejezte ki amiatt, hogy követői közül sokan az édes evangéliumot karolják fel, ahol a bűn megigazítása fontosabb, mint a bűnös megigazítása. Feltételezte, hogy eljön a idő, amikor az emberek saját tetszésük szerint fognak élni, és kijelentik, hogy nincs Isten.¹⁴

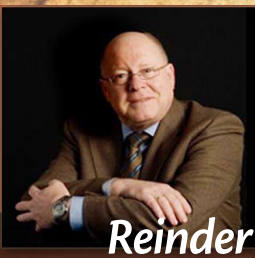
Isten arra hívta az adventi népet, hogy figyelmeztessenek erre a veszélyre, és kérjék az embereket, hogy legyenek hűségesek Isten parancsolataihoz. Különleges üzenetet kaptunk Atyántól, reformációs üzenetet, hogy állítsuk a helyére Isten törvényét, őrizzük és kövessük azt. Ellen White azt írta, ez lesz „a világnak szóló, utolsó figyelmeztető üzenet.”¹⁵ ■

1 Joseph Lortz and Erwin Iserloh: *Kleine Reformationsgeschichte*. Freiburg im Breisgau, 1969, Herder, 25. o.
 2 Roland Bainton: *Martin Luther*. 4. kiad., Göttingen, 1962, Vandenhoeck & Ruprecht, 54–55. o.
 3 *Katechismus der katholischen Kirche* [A katolikus egyház katekizmus]. Munich, 1993, § 1494–1498.
 4 Lortz and Iserloh, 41. o.
 5 Luther Márton: 27. tétel (forrás: <http://mek.oszk.hu/00200/00203/00203.htm>)
 6 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei: Weimari kiadás, rövidített]. Stuttgart, 2002, Metzler, 1. köt., 111. o.

7 Ludolphy, 20. o.
 8 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei: Weimari kiadás], Stuttgart, 2003, Metzler, 6. köt., 204–205. o. Sajnos maga Luther is visszatért az egyházi hagyományhoz, amikor úgy gondolta, talált olyan elemeket a Tízparancsolatban, amelyek az adott korra vonatkoznak, ezért nevezte zsidónak a szombatot annak ellenére, hogy az a teremtés rendjéből ered (1Móz 2:2–3). Ugyanakkor be kellett vallania, hogy a vasárnap megünneplése az egyházi hagyományokban gyökerezik. (*Der große Katechismus* [Nagy katekizmus] Munich, 1964, Siebens-tern, 37–38. o.)
 9 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás] Stuttgart, 2003, Metzler, 12. köt., 289. o.
 10 Uo., 10/III. köt., 225–226. o.
 11 Heinrich Bornkamm: *Luthers Vorreden zur Bibel*. Frankfurt/Main, 1983, Insel Verlag, 179. o.
 12 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2006, Metzler, 39/I. köt., 433. o.
 13 Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 333. o.
 14 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition, Deutsche Bibel*. Stuttgart, 2003, Metzler, 11/II. köt., 117. o.
 15 Ellen G. White: *Evangelium* [Evangelizálás]. Washington, D.C., 1946, Review and Herald Pub. Assn., 225. o.

KÉRDÉSEK
 elmélkedésre
 és megbeszélésre:

- 1 Miért fontos, hogy a keresztyények megismerjék viselkedésük mércéjét?
- 2 Milyen jelentősége van életünkben Isten parancsolatainak?
- 3 Mitől tartott Luther már a saját korában? Teljesedtek-e a megérzései? Mi az adventi nép célja a jelen időben?

Reinder Bruinsma

KRISZTUS TESTE

Bibliai tanítás az egyházzól

Tapasztalati és statisztikai tények támasztják alá, hogy a kereszténység – bár a föld népességének növekedésével arányosan szaporodik szám szerint – hatékonysága és a valódi vallásgyakorlat terén hanyatlik a gyorsan terjeszkedő keleti vallásokkal és az iszlámmal szemben. Ez a kép azonban nem volna reális, hogyha figyelmen kívül hagyjuk azt a tény, miszerint a sokszínű kereszténységben belül ez a tendencia nem minden egyházat és nem minden földrajzi területet érint. „Az Egyesült Államokban, Ausztráliában és a félig pogány Európában sem minden egyház veszíti el a tagságát” – olvashatjuk ennek a kötetnek az elején, ahogyan a két gondos szemű teológustárs és sorozatszerkesztő: George R. Knight és Woodrow W. Whidden II. jellemzi Bruinsma könyvét. Hiszen, bár sok keresztény tévesztette el a Krisztus által mutatott „utat” (Jn 14:6), vannak nem kevesen, akik rátaláltak, legyenek bár „történelmi” egyházak tagjai, akár „új” keresztények.

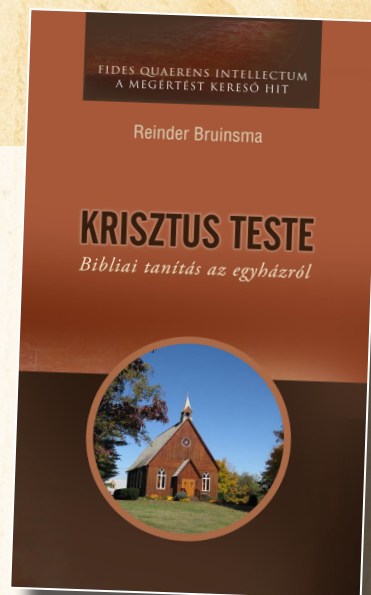
Egyáltalán, ki vagy mi az „egyház”? Kik alkotják? Vannak-e félreérthetetlen jegyei?

Vagy csak olyan önmegjelölésekben tetszeleg, amelyek hangzatosságuk ellenére messze állnak a krisztusi valóságtól? Van-e küldetése az egyháznak mint Krisztus testének, a Szentírás nyomán elinduló közösségnek? Hol a helye a Hetednapos Adventista Egyháznak a kereszténységben belül? Van különleges szerepe, küldetése? Betölti küldetését? Megmaradnak vagy eltűnnek a posztmodernre vált világban a hagyományos, széles körben ismertén értelmezett egyházak?

Dr. Reinder Bruinsma érdekesítő, őszinte, olvasmányos módon, főként pedig tanulságosan dolgozta fel ezeket a kérdéseket.

A szerző neve nem ismeretlen a magyar adventisták körében. Nagyszerű teológus, az adventisták történelmi helyzetének kutatója. Különleges kutatási területe a római katolicizmus és az adventisták kapcsolata. A posztmodernre vált kultúrában az elhívásukat betölteni kívánó adventisták számára világszerte, így Magyarországon is több előadást tartott. Egyeteminkre Európában, de a tengeren túl is gyakran hívtak előadó. Több vezető posztot töltött be az egyházban. Korábban, mint a Transzeurópai Divízió titkára, majd, mint a holland adventisták egyházelnöke, később pedig a belga-luxemburgi konferencia elnökeként. Kiválóan beszél több nyelven, a holland mellett németül, angolul és franciául. A szókimondásáról híres teológus azért is tisztelhetjük, amiért a ma kihívásait nem hajlandó a bevett sémák szerint elkönyvelni és alapos vizsgálat nélkül megítélni. Jelen könyvét a Review and Herald adta ki 2009-ben.

Ezt a kötetet az ATF megrendelésére, közös kiadásban adjuk közre. Szívből reméljük, hogy nemcsak a teológiai hallgatóknak, hanem minden kedves érdeklődő testvérünknek is áldásul szolgál majd olvasása.

A hit általi megigazulás ma

Ahol a teológia találkozik a mindennapi élettel

Amikor a keresztények emlékeztek magukat a hit általi megigazulás bibliai tantételére, mindig megtapasztalják az ébredés, a megújulás és a reformáció csodáját. Ez volt a helyzet akkor is, amikor Luther Márton visszanyúlt Pál apostolig („Pál, az én Pálom” – így nevezte őt) a több mint ezer éves egyházi tradíción keresztül, és ezzel a mindenek felett álló tétellel¹ mozgásba hozta a 16. századi reformációt.

John Wesley 1738. május 24-én meghallgatta egy utcai prédikátortól Luthernek a Római levélhez írott előszavát, és ezután indított el olyan megújulási mozgalmat, ami bizony mértékadó, új korszak lett az angol történelemben.²

Ez volt a helyzet 1888-ban is, amikor a Generálkonferencia ülészaka Minneapolisban Krisztus igazságát helyezte a középpontba, s ezzel az adventista egyháztörténelemben is új korszak nyílt. Ennek a fordulatnak az eredménye volt Ellen White Krisztus-központú könyveinek sora: a *Jézushoz vezető út*, a *Gondolatok a hegyi beszédről*, a *Krisztus példázatai* és a *Jézus élete* című művek.

Másrésről viszont, azokban az időszakokban, amikor a keresztények saját teljesítményükre és érdemeikre összpontosítottak, hanyatlás következett be. A Kr. e. 2. században Pál üzenetét a hit általi megigazulásról már nem értették helyesen. A középkorban is kisebbségben voltak a követői, és a reformáció előestéjén az a vélemény volt az uralkodó, hogy „ha az ember megteszi, ami a saját erejéből telik, akkor Isten hozzáadja kegyelmét.” Luthert elborzasztotta ez a kijelentés, és arra ragadtatta magát, miközben a

Római levélből tartotta előadását, hogy rákiáltson a vele szembeszállókra: „Ó, ti ostobák!”³

A bűnösök megigazulása vagy Isten önigazolása?

Ha figyelembe vesszük ezeket a körülményeket a jelenlegi vallási helyzetre vonatkoztatva, látszólag nem sok jelentőséggel bírnak.

A modern teológiában a megigazulás tanának csupán alárendelt szerepe van. Sokan úgy vélik, ez csak az apostoli időkre vonatkozó vitákat a judaizáló törvényeskedők ellen; hiszen mindössze két páli iratban jelenik meg, és ezért csak másodlagos jelentőségű a megváltásról szóló keresztény tanban. Eltűnőben van ez a tantétel azért is, mert – ahogy mondják –, a történelmi helyzet, amiben Pál megfogalmazta, ma már nem létezik.

A jelenlegi érdektelenség alól talán egy eset kivétel: az ökumenikus egységtörekvések során a keresztények egységének

támogatását szolgáló pápai tanács és a Lutheránus Világszövetség egy, a hit általi megigazulásról szóló közös nyilatkozatot mutatott be, amelyet XVI. Benedek pápa mérföldkőnek nevezett a keresztény egység útján.⁴ Azóta azonban minden lecsendesedett e dokumentum körül, hiszen a sok elemző szerint csak hasonló szavakkal fejezi ki azt, amit továbbra is különféleképpen gondolnak. A ma embere – a szekuláris ember –, többnyire nem a kegyelmes Istent keresi, ahogyan Luther tette annak idején, hanem azt kérdezi, létezik-e az Isten egyáltalán. Ha létezik, akkor neki kell igazolnia saját magát a világban tapasztalható összes szenvedésért és gonoszságért.

Persze a szekuláris gondolkodású emberek nem agresszív ateisták. Uralkodó magatartásformájuk a gyakorlati ateizmus, ami az a fajta nézet, hogy az egyén nem harcol az Isten ellen, hanem egyszerűen figyelmen kívül hagyja Őt, mert az ember nagyszerűen elvan nélküle is.

Erre a dilemmára az egyetlen megoldás a názáreti Jézus, a tökéletes ember, akinek élete, halála és feltámadása **biztosítja** jelenlegi és jövőbeni megváltásunkat és üdvösségünket.

A mi kihívásunk

Hogyan közelíthetjük meg az ilyen embereket, és ébreszthetünk bennük érdeklődést az evangélium iránt? Legtöbbször azt sem tudják, mi az, hogy bűn, azt pedig végképp nem, hogy a bűn elsősorban Isten elleni támadás (Zsolt 51:6–12). Azt sem tudják, hogy a bűnre hogyan lehet bocsánatot kapni (1Jn 2:2), s hogy a teljes élethez hozzátartozik az a békesség (Róm 5:1) és az a reménység (Tít 2:11–14), amit a világban nem találhatunk meg.

Habár az embereknek nincs helyük Isten számára, mégis szenvednek a büntudattól vízszintes síkon: emberi kapcsolataikban, szociális és politikai jellegű igazságtalanságok miatt, a nemzetek közötti háborúk és a természet rombolása miatt, hiszen mindez létünk alapját fenyegeti.

A keresztény-adventista igehirdetés többféleképpen kapcsolódhat az emberekhez ehhez a tudatosságához: segíthetünk felismerni azt, hogy az önmagunktól és a környezetünkkel való elidegenedés tulajdonképpen életadónktól, a Teremtőtől való elidegenedés miatt következett be. Az apostol kijelentése világos: „Nincs, aki megértse, nincs, aki keresse Istent. Mindnyájan elhajlottak, valamennyien haszon-talanokká lettek. Nincs, aki jót tegyen, nincs egyetlenegy sem” (Róm 3:11–12, ÚRK). Tapasztalataink alátámasztják a Szentírás megállapítását: „Megváltoztathatja-e bőrét a szerezsen és foltjait a párdac? Így tudtok ti is jót cselekedni, akik megszóktátok a gonosz” (Jer 13:23, ÚRK). A probléma nem annyira a körülményekben van, mint inkább magában az emberben, aki nem képes önuralmat gyakorolni, és megoldásokat találni a világ problémáira. Ahogy Jézus mondja, és Pál is megerősíti: „Mert a szívből szár-

maznak a gonosz gondolatok” (Mt 15:19), és a bűn szolgálai vagyunk (Róm 7.14). A bűn (egyes számban, mint állapot), azt jelenti, hogy az ember elfordul Istentől, és a teremtés felé fordul: úgy gondolja, ura a saját életének. Ez a magatartásforma vezet a bűnökhöz (többes számban: a bűnös cselekedetekhez).

Mit tehetünk tehát?

Az egyetlen megoldás erre a dilemmára a názáreti Jézus, „az egyetlen tökéletes ember”, akinek élete, halála és feltámadása biztosítja jelenlegi és jövőbeni megváltásunkat, üdvösségünket. Ő itt élt közöttünk „a világban”, de nem volt „a világból” való. Ő az út, vissza az Istenhez, mert mint Isten fia, Ő maga az Isten kinyilatkoztatása (lásd Jn 14:6, 9).

Ha őszinték vagyunk magunkhoz, rájövünk, hogy a szép, új világ elérése saját erőnkől pusztán utópia. A hatalmas technológiai vívmányok ellenére – gondoljunk itt a nukleáris erőművekre, az űrkutatásra, a bitek és byte-ok digitális világára –, ez a tökéletes világ igencsak bizonytalan marad. A bűnösök nem tudnak büntelent alkotni. Az új ég és új föld, amiben igazság lakik, kizárólag Isten ígérete alapján valósul meg, és Ő adja nekünk; Krisztus követői remélhetik és várhatják eljöttét. Mindez időtlen és nélkülözhetetlen reménységgé teszi a megváltás keresztény tanát az önmagában tehetetlen és reménytelen emberek számára. Az adventi népet arra hívta el Isten, hogy hirdessék a jelen időre szóló üzenetet a világnak: egyedül Krisztusban békélhetünk meg Istennel és egymással; kizárólag az Ő szeretete ad értelmet az életünknek és reménységet egy olyan világban, ahol az

igazság uralkodik! Ellen White így fogalmazott: „A hitvalló keresztények közül a hetednapú adventistáknak kell a legerőteljesebben elől járniuk abban, hogy Krisztust magasra emeljék a világ előtt.”⁵ ■

- 1 Martin Luther: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2004, Metzler, 21. köt., 219. o.
- 2 William Lecky írása, Julius Roessele: *Johannes Wesley*. c. művében, 2. kiad., Giessen, 1954, Brunnen, 24. o.
- 3 Martin Luther: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, 2007, Metzler, 56. o., 274. o.
- 4 *ideaSpektrum* 46, 2005. november, 12. o.
- 5 Ellen G. White: *Evangelism* [Evangelizálás]. Washington, D.C., 1946, Review and Herald Pub. Assn., 188. o.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Miért nem értékeli a körülöttünk élő emberek a bűnösök megigazulásának tanát?
- 2 Miért kell a Hetednapú Adventista Egyháznak megtapasztalnia egy újabb megújulást és ébredést? Mi a dolgunk ebben az időszakban?
- 3 Mi ad nekünk bizonyosságot és reményt egy olyan világban, amelyik azt gondolja, hogy képes magát menteni, ugyanakkor egy feneketlen gödör mélyén találja magát?

A 16. századi reformáció az emberi történelem egyik legnagyobb eseménye. A történészek számára korszakos jelentőségű időszak a középkor és a modern idők között. A protestánsok számára azonban (beleértve az adventistákat is), Isten közbelépését jelenti. A kereszténységnek újra rendeznie kellett sorait, és az emberi hagyományok helyett visszatérni a Biblia igazságához. Ez a lényege annak a hatalmas vallási zűrzavarnak, ami véget vetett a sötét középkornak. Ellen White így ír erről: „[A protestáns reformátorok] lefektették azt az elvet, hogy minden emberi tanítást Isten kinyilatkoztatásai alá kell rendelni.”¹

„Jöjj, drága utolsó nap!”²

Luther Márton, aki ezt a fontos alapelveket hangsúlyozta, nem csak annak a tárgykörnek a reformátora volt, hogy hogyan igazul meg az ember Isten előtt, hanem annak a gondolatkörnek is, hogy ébredjen fel végre a keresztényekben újra az az örömteli vágyakozás, amivel az utolsó napot várták.³

A középkori keresztények hittek Krisztus második eljövételében, de ez az ígéret inkább félelemmel és rettegéssel töltötte el őket. Mivel nem volt üdvbizonyosságuk, a vég úgy jelent meg képzeletükben, mint „a megtorlás és rettenet napja”, hogy Celánói Tamás, Ferences-rendi szerzetes szavaival éljünk. Így írt szemléletes szavakkal az utolsó ítéletről szóló énekében: „Mily irtózat fog az lenni,/ha a Bíró el fog jönni/minden hívet számbavenni./Harsonának szörnyű hangja/hull a millió sirhantra/kit-kit a Trón elé hajtva./S ha a Bíró leül ottan,/ami csak lappang, kipattan,/mísem marad megtorlatlan.”⁴

Luther azonban, miután alaposan tanulmányozta a Bibliát, visszahozta a végidők várásának örömét, ami a korai keresztényeket jellemezte, hiszen felismerte, hogy a keresztény reménység jobb

reménység (Zsid 7:19), élő reménység (1Pt 1:3), ezért tehát áldott, boldog reménység is (Tit 2:13).

Könnyen megérthetjük, miért vágyakozott olyan szenvedélyesen a reformátor a Krisztusban elnyerhető szabadságra, amit végül megtapasztalt hitéletének útján. Minél idősebb lett Luther, annál erősebb lett a vágyakozása. Krisztus viszályjövételének ígérete számára „drága és boldog prédikáció volt.” Azt mondta, ha ez a nap nem jön el, akkor kár volt megszületnie. Érthető tehát, hogy miért volt mindössze egyetlen kívánsága Isten felé életének küzdelmei és szenvedései közepe: „Megígérted, hogy megváltasz bennünket minden gonosztól. Jöjj hát, még ebben az órában, ha lehet, és vess véget minden nyomorúságunknak!”⁵

Miénk, de most még nem a miénk

A keresztény élete ebben a világban tele van feszültségekkel – fejtette ki Luther Márton. Megvan már, de még most mégsem a miénk, vagyunk, de még

A nyár, amelynek soha nem lesz vége

*Jézus második
eljövetelét várjuk*

nem váltunk azzá. Az üdvösség már a keresztényeké hit által, de valóságban még nem láthatják. Már igazak Isten előtt, de még itt kell élniük ebben a darabjaira hullott, Istentől elidegenedett világban. Ha ezt megfontoljuk magunkban, megérthetjük, miért várta olyan szenvedélyesen és sóvárogva Luther a Krisztus eljövételének napját. Mi is, akiknek megadatott a megváltás ajándékának bizonyossága, mert bízó hittel tekintünk Istenre, – amíg Istenben maradunk –, ugyanilyen égő vágygal és mélységes örömmel várhatjuk a napot, amikor személyes megváltásunk kiteljesedik, és az egész teremtett világ megszabadul. Luther így fogalmazott: „Segíts, drága Úr Isten, hogy szent jövődnek áldott napja hamar jöjjön!”⁶

Idők jelei – „egy drága és boldog prédikáció”

Krisztus eljövételének reménysége korának előrehaladtával egyre erősebb és erősebb lett Luther szívében, mert gyakran érezte, hogy képtelen boldogulni az emberekkel és a világgal. Világossá vált

” A keresztény élete ebben a világban – magyarázta Luther – tele van feszültségekkel. ”

előtte, hogy sem a hercegek, fejedelmek, sem a pápa nem tudja megoldani az emberiség problémáit. „A világ az ördög gyermeke, ... senki sem tud neki segíteni, de még irányítani sem.” „Nem segíthet rajta sem prédikálás, sem kiabálás, sem feddés, sem fenyegetés, sem könyörgés.” „A világ a gonosz kocsmája”, cégére „a fordított Tízparancsolat”, ezért „a latrok barlangjává vált”, és az is marad.

Ezen az állapoton csak Krisztus visszajövetele segíthet, mert ebben a világban a keresztényeket „démonok sokasága veszi körül”. A pápa és a császár a politikában reménykedett, és az emberek megváltóként tekintettek rájuk. Luther azonban arra figyelmeztetett, hogy várják inkább az igazi Megváltót, aki biztos ígéretet adott arra, hogy visszajön.

Hogy erősítse egyházát a várakozásban, Krisztus az idők jeleire irányította követői figyelmét, például a természeti katasztrófákra és háborúkra. Luther számára a legvilágosabb jel korának legnagyobb veszélye volt, ami sajnos ma is létező valóság: a hit hanyatlása a kereszténységben belül, valamint az iszlám és a kereszténység közötti viszály. Luther mélyszéles aggodalommal figyelte, hogyan távolodik a pápai egyház az evangéliumtól, és miként terjeszkedik a mohamedán invázió, ami már meghódította délkelet Európát, és 1529-ben már Bécs kapuit ostromolta. Az eljövendő ítélet fontos jelét látta a reformáció híveinek hálátlan-ságában, akik a kapott világosságához méltatlanul viselkedtek. „Szeretnék prófétálni egész Németországban, nem a csillagokból, hanem a teológiából hirdetni ellene Isten haragját... Imádkozzunk, ne vessük meg Isten és az Ő Igéjét!”⁷

Luther szerint minden jel azt a célt szolgálja, hogy bátorítsa a hívőket, és íté-

let legyen a hitetlenek számára. Az utóbbiak még mindig kaphatnak kegyelmet, hogy ne aggódjanak a jelek miatt, előbbiek pedig Isten haragját láthatják azokban, amiktől nem kell félniük, mert Isten megoltalmazza népét.

A reformátor nem bocsátkozott vitába arról, hogy a jelek mekkora hányada teljesedett már, de meg volt győződve arról, hogy „a jelek nagy többsége már bekövetkezett”, és ez ok arra, hogy a hívők örüljenek a katasztrófák és nehézségek ellenére is. Az öröm jellemző mindenkire, aki őszinte szívvel tanulmányozza a Bibliát, mert az ábrándozó csillogósok és a nyájasan beszélő hitetők – e két kifejezéssel valószínűleg az asztrológusokra és az ezoterikus gondolkodókra utalt – csak katasztrófákról beszélnek. Csakis a keresztények érthetik meg a jelekből megváltásuk, szabadításuk boldog, örömteljes szavát (Lk 21:28). Krisztus visszajövetelét tehát a keresztény reménység szemüvegén keresztül kell nézni, nem pedig a szekuláris érzervek alapján elemezni.

A keresztényeknek le kell nyelniük a pirulát, és kiinni a keserű poharat, de mindezek után édes öröm vár rájuk. Ezért hívja most Krisztus az Ő családját arra, hogy keljen fel, és örüljön. Még ha a legtöbb ember nem is fogadja jól az evangélium üzenetét, egy kisebb csoport azonban meg fogja érteni, és Krisztus eljövételének reményében fog dolgozni és imádkozni, mert, mint Luther fogalmazott, „elég hosszú volt már a tél, most már közeleg a gyönyörű nyár, aminek sohasem lesz vége”.⁸

1. Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 1985, H. N. Adventista Egyház, 185. o.

- 2 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition, Briefe* [Luther Márton művei, Weimari kiadás, rövidített]. Stuttgart, 2002, Metzler, 9. köt., 175. o.
- 3 Paul Althaus: *Die Theologie Martin Luthers* [Luther Márton teológiája]. 4. kiad., (Gütersloh, 1975, Gütersloher Verlagshaus, 351. o.
- 4 Celánói Tamás éneke az utolsó ítéletről (részletek), Babits Mihály fordítása <http://old.sztaki.hu/~blb/irodalom/babits/itelet.html>
- 5 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition* [Luther Márton művei, Weimari kiadás]. Stuttgart, Metzler, 34/II. köt., 466. o.
- 6 Luther Márton: *Luthers Schriften: Weimar Edition, Tischreden* [Luther Márton művei, Weimari kiadás, Asztali beszélgetések]. Stuttgart, Metzler, 2000, 5. köt., 5777. számú bejegyzés
- 7 Uo., 3. köt., 3711. számú bejegyzés
- 8 Luther: *Luthers Schriften*. 34/II. köt., 481. o.

K É R D É S E K elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Hogyan értékelte Luther Márton az emberek önmaguk megmentésére irányuló erőfeszítéseit? Hasonlítsuk össze ezt az elemzést a megváltás mai, modern elméleteivel!
- 2 Milyen szerepe volt Luther hitéletében a Krisztus második eljövetelebe vetett reménységnek?
- 3 Mennyiben különbözött a középkori ember végidővel kapcsolatos elképzelése attól, ahogyan Luther várta a végidő eseményeit?
- 4 Mit jelent Krisztus második eljövetelenek reménysége a mi életünkben?

Tegyük egyértelművé és világossá azt az üzenetet, hogy Isten előtti állapotunkat vagy Isten értünk hozott áldozatát semmilyen érdemmel nem tudjuk befolyásolni, mivel teremtmények vagyunk. Ha a hittel és cselekedetekkel bárki is megvásárolhatná az üdvösség ajándékát, akkor a Teremtő lekötözött-jévé válna teremtményeinek.

Íme a lehetőség, hogy a hamisságot igazságként fogadjuk el. Ha bárki kiérdemelhetné az üdvösséget azzal, amit tesz, akkor ugyanabban a helyzetben lenne, mint a katolikus hívő, akinek vezekelnie kell bűneiért. Az üdvösség így részben adósságból állna, amit ki lehet egyenlíteni némi fizetéssel. Ha azonban saját jó cselekedetei által nem tudja kiérdemelni az üdvösséget, akkor azt csakis kegyelemből lehet elnyerni, vagyis az ember, mint bűnös lény, elfogadja azt annak alapján, hogy hisz Jézusban. Az üdvösség teljesen ingyen kapott ajándék. A hit általi megigazulás vitán felül álló tény. Minden vita véget ér azon a ponton, ahol megállapítjuk, hogy a bukott ember jó cselekedeteivel szerzett érdemei soha de soha nem szerezhetik meg számára az örök életet.

Teljesen kegyelemből

A világosság, amit Isten e tárgykörben nekem adott, minden kétséget kizáróan tisztázza elmémben ezt a fontos igazságot. A megigazulás teljes mértékig kegyelemből van, és nem szerezhető meg semmilyen cselekedet által, amire bukott ember képes. Az Úr egy képpel szemléltette ezt számomra. Ha egy gazdag embernek sok pénze és nagy vagyona van, és abból áldozatot ad az Úrnak, az a hamis elképzelése támadhat – mely megmérgezi a hálás lelkiületet –, hogy ezzel kiérdemelte Isten kegyét, és az Úr az ő lekötözött-jévé vált abban a tekintetben, hogy ajándékáért cserébe különleges kegyel tartozik neki.

Túláságosan kevés tanítás hangzik el abból a célból, hogy tisztázza ezt a kérdést. Az Úr letétbe helyezte javait az embereknél: eszközöket, amelyeket elvár,

Üdvbizo-nyosság

*Engedjük, hogy a kegyelem
átalakítsa akaratuskat
és cselekedeteinket!*

Írta: ELLEN G. WHITE

hogy visszaadjunk neki olyankor, amikor gondviselése jelzi, és ügyének építése megkívánja. Az Úr adta a bölcsességet is. Ő adta az egészséget és a földi javak gyűjtésének képességét is. Ő teremtette a földet és minden élőlényt, amely benépesíti azt. Az Ő isteni hatalma nyilvánul meg abban, hogy a föld gazdagon megtermi gyümölcsét, mint az Ő gazdasága. Ő adta a Napot, a felhőket, a hűsítő záporokat, az Ő hatalma által virul a növényvilág.

Mint Isten megbízott szolgálói végezzük az Ő aratását, és használjuk fel gazdaságos módon mindazt, amire szükségünk van, és tartjuk egyensúlyban a mérleget az Ő parancsára. Elmondhatjuk Dáviddal együtt: „Bizony tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk” (1Krn 29:14). A teremtmények tehát nem gondolhatják érdemnek, ha visszaadják az Úrnak azt, ami egyébként is az övé, hiszen mi mindig az Ő tulajdonát használjuk úgy, ahogy Ő gondviselése folytán eltervezte.

Eljátszottuk Isten kegyét

Az emberek lázadásuk és hitehagyásuk folytán eljárították Isten kegyét; nem, nem a jogaikat, hiszen nem is lenne értékük Isten drága Fiának áldozata nélkül. Ezt a pontot szükséges megértenünk. Az ember elveszítette azokat a kiváltságokat, amelyeket Isten az Ő kegyelme által ingyen ajándékként adott neki, mint letétbe helyezett kincset, amit ügyének előbbrevitelére, az Ő dicsőségére és teremtményeinek az áldására kell felhasználnia. Abban a pillanatban, amikor Isten kezének alkotása megtagadta az Ő országa törvényeinek való engedelmséget, azonnal hűtlen lett a Mindenható kormányzatához, és teljes mértékig méltatlanná vált az áldások elfogadására, amelyekkel Isten elhalmozta őt.

Így festett az emberiség állapota akkor, miután törvényszegésével megszakította Istennel való kapcsolatát. Már nem volt joga többé egy lélegzetvételnél levegőhöz, a Nap egyetlen sugarához és

egy csipetnyi ételhez sem. Egyetlen ok miatt nem semmisült meg: azért, mert Isten úgy szerette őt, hogy ajándékba adta érte megszületett Fiát, hogy Ő szenvedje el a ember bűneinek büntetését. Krisztus önként vállalkozott arra, hogy az ember kezeze és helyettese legyen, hogy az ember az Ő mérhetetlen kegyelme által még egy esélyt kapjon, egy második próbaidőt. Segítségképpen ott volt előtte intő példaként Ádám és Éva esete, hogy ne hágja át Isten törvényét, ahogyan ők megtették. És mivel az ember élvezheti Isten áldásait a napfényben és az étel ajándékában, hajoljon meg Isten előtt hálás köszönettel, és ismerje el, hogy mindez Istentől származik! Bármit is adunk vissza Istenünknek, az az Ő tulajdona, mert tőle kaptuk.

Az ember megszegte Isten törvényét, és az Üdvözítő által új és időszerű ígéreteket kapott, amelyek egészen más alapon nyugszanak. Minden áldásnak egy Közbenjárón keresztül kell érkeznie hozzánk.

Most már az emberiség minden egyes tagja teljes mértékig Krisztus kezében van, és bármit is birtokol, akár a pénz ajándékát, akár házakat, földeket, ítélőképességet, fizikai erőt vagy értelmi képességeket, ebben az életben vagy az eljövendőben; mindezt azért kapta Isten kincseiként, hogy hűségesen kamatoztassa embertársai áldására. Minden ajándék a keresztes pecsétjét, Jézus Krisztus képmását az Ő keze nyomát viseli. Mindenünk Istentől származik. A legkisebb haszontól a legnagyobb áldásig minden egyetlen csatornán keresztül jut el hozzánk: emberfeletti Közvetítőn át, akin vérfoltok látszanak. E vér felbecsülhetetlen értékű, mert az magának Istennek az élete, amelyet az Ő Fiában áldozott fel értünk.

Éppen ezért tehát, egyetlen lélek sem adhat Istennek semmi olyasmit, ami ne lett volna addig is az Ővé. Jegyezzük meg jól: „Bizony tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk” (1Korón 29:14). Ezt kell hirdetnünk az emberek-

nek, bárhová megyünk is: semmi sem a miénk, nem ajánlhatunk fel semmi értéket sem munkában, sem hitben, amit ne Istentől kaptunk volna, és amire ne tehetné rá bármikor a kezét, és mondhatná, hogy ez az enyém; az ajándékokat, áldásokat és tehetséget én adtam neked, én bízom rád, és nem azért, hogy önmagadat gazdagítsd, hanem, hogy bölcsen használd az emberiség javára.

Minden Istentől van

Az egész teremtett világ az Istené. Az Úr megállíthatná lélegzetünket egy pillanat alatt, ha levénné rólunk a tekintetét. Egész lényünk és javaink is Isten tulajdonát képezik. Az egész világ a Teremtőé. Az ember háza, minden személyes szerzeménye, minden, ami értékes és ragyogó, az az Ő kezéből származik. Teljes egészében az Ő ajándéka, amit vissza kell adnunk neki azáltal, hogy segítünk alakítani az emberi szíveket. A legnagyobb ajándékokat helyezhetjük Isten oltárára,

EGYEDÜL KEGYELEMBŐL

Jézus soha senkitől nem fordult el. Még a kirekesztettek vagy megvetettek is élvezhették Jézus szeretetteljes gondviselését.

” Sokan azért nem sikeresek munkájukban, mert úgy dolgoznak, mintha Isten függne tőlük, és nekik kellene megmondani Istennek, hogy milyen feladatot bízson rájuk; s nem értik meg, hogy ők függnek Istentől. ”

és az emberek áldani, magasztalni és dicsőíteni fogják a nagy Adományozót az Ő bőkezűségéért. Miben bőkezű a mi Istenünk? *„Bizony tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk”* (1Krón 29:14). Az ember nem tudja cselekedeteivel megszerezni magának Isten megbocsátó szeretetét, ám a lelkét átható isteni szeretet arra fogja ösztönözni őt, hogy azokat a dolgokat cselekedje, melyeket Isten mindig elvár, s mindezt örömmel tegye. Így mindig csak azt teszi, amit elvár tőle az Úr.

Isten el nem bukott angyalai a mennyben folyamatosan az Ő akaratát cselekszik. Miközben szorgalmasan végzik kegyelmi küldetésüket világunk érdekében, Isten – igaz és gonosz – teremtményeinek oltalmát, vezetését és védelmét, tiszta szívből elmondhatják: „Minden a Tiéd, és csak azt adjuk Neked, amit kezedből kaptunk.” Ő, bár betekintethetnének az emberi szemek az angyalok munkájába! Ő, bár képzeletünkben meg tudnánk ragadni, és el tudnánk időzni Isten angyalainak dicsőséges szolgálatánál, és azoknál a konfliktusoknál, melyeket vállalnak az emberek érdekében, hogy megvédjék, vezessék, megnyerjék őket, és kimentsék őket Sátán csapdáiból! Milyen más volna akkor viselkedésünk és vallásos érületünk!

Sokan azért nem sikeresek munkájukban, mert úgy dolgoznak, mintha Isten függne tőlük, és nekik kellene megmondani Istennek, hogy milyen feladatot bízson rájuk; s nem értik meg, hogy ők függnek Istentől. Félreteszik a természetfeletti erőt, s ezért nem tudják elvégezni a

természetfeletti munkát. Állandóan saját erejüktől és testvéreik emberi erejétől függnek. Túlságosan szűklátókörűek, és mindig véges emberi elképzeléseik alapján ítélnék. Az ilyen embereknek arra van szükségük, hogy valaki felemelje őket, mert nincs felülről jövő erejük. Isten adja testünket, értelmi képességünket, az időt és a lehetőséget, hogy dolgozhassunk, és elvárja tőlünk, hogy mindezt felhasználjuk az Ő művében. Ha az emberi és az isteni együttműködik, akkor el tudjuk végezni azt a munkát, melynek eredménye az örökkévalóságra szól. Amikor az emberek úgy gondolják, hogy az Úr hibát követett el az ő esetükben, és ezért maguk választják ki munkájukat, akkor keserű csalódásban lesz részük.

„Hiszen kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez” (Ef 2:8). Íme az igazság, mely felfedi a választ előtted, ha nem zárod be elmédet a fénysugarak előtt! Az örök élet végtelenül értékes ajándék. Végtelenül értékes volta pedig kizárja azt a lehetőséget, hogy kiérdemeljük azt. Szükségképpen tehát, ajándéknak kell lennie; s mint ajándékot, hittel kell elfogadnunk azt, hálánkat és dicséretünket ajánlva fel érte Istennek. A szilárd hit nem vezet senkit fanatizmusba, és nem készíti arra sem, hogy rest szolgaként éljen. Sátán hitető hatalma az, amely arra bírja rá az embert, hogy ön magát nézze, és ne Jézust szemlélje. Krisztus igazsága előttünk kell, hogy járjon, hogy az Úr dicsősége követhessen bennünket. Ha Isten akarata szerint élünk, akkor Isten ingyen ajándékaként fogadjuk az Ő hatalmas áldásait, de nem azért, mintha

bármiféle érdemünk lenne, mert ami bennünk van, az értéktelen. Végezzük Krisztus munkáját, mert ezzel szerzünk dicsőséget Istennek, és több mint győztesen kerülhetünk ki a harcból Őáltala, aki szeretett minket, és életét adta értünk, hogy Jézus Krisztusban életünk és üdvösségünk lehessen.

Ezt az olvasmányt Ellen G. White: *Faith and Works* [Hit és cselekedetek] című könyvéből állítottuk össze (19–28. o.). A hetednapi adventisták hiszik, hogy Ellen G. White (1827–1915) több mint 70 évig tartó nyilvános szolgálata során a Profétaság Lelkének ajándékát gyakorolta.

K É R D É S E K

elmélkedésre és megbeszélésre:

- 1 Hogyan viszonyul a hit és a cselekedet Isten kegyelméhez és a megváltáshoz?
- 2 Hogyan tapasztalhatjuk meg az üdvbizonyosságot?
- 3 Mit vihetünk Istennek akkor, amikor elfogadjuk kegyelmének meghívását? Mit tehetünk Istenért, miután már kegyelmébe ajánlottuk magunkat?

IMPRESSZUM

Kiadja: a **Hetednapi Adventista Egyház Magyar Uniója**
2119 Pécel, Ráday u. 12.; Tel.: (+36-28) 547-360; Fax: (+36-28) 452-229
Felelős kiadó: *Ócsai Tamás* unióelnök

A mű eredeti címe: *By Grace Alone*
Eredeti kiadás: General Conference of Seventh-day Adventists, 2017

Fordította: *Hegyes-Horváth Csilla*
Korrektúra, nyomdai előkészítés: *Kiss Virág*

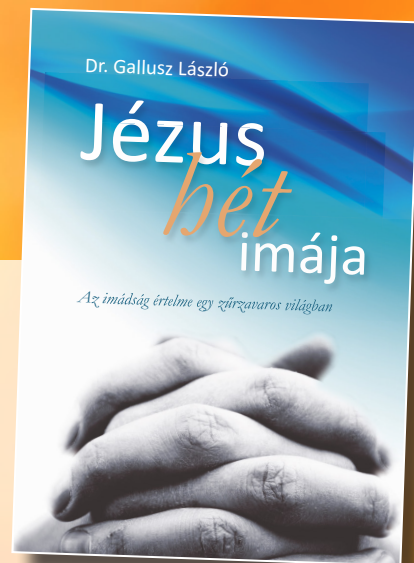
Nyomdai munkák: **Print 2000 Nyomda Kft.**
6000 Kecskemét, Nyomda u. 8.
Felelős vezető: *Kovács András*

Gallusz
László

JÉZUS HÉT IMÁJA

*Az imádság értelme
egy zűrzavaros világban*

Bárki veszi is a kezébe ezt a könyvet és olvassa végig, nem lesz ugyanaz az imádkozó, mint előtte. Gallusz László úgy tudta megközelíteni az evangéliumokban elénk tárt Jézus imaéletét, hogy közben tapintattal, de rendkívül erőteljesen késztet minket arra, hogy tartsunk önvizsgálatot: Hol állunk az ima-gyakorlatunkban ahhoz a Jézushoz képest, aki Atyjával beszélgetett, míg meg nem értette szándékát? Amíg nem körvonalázódott előtte, drága Atyja mit kíván tőle? Amíg a szíve teljes mértékben le nem csendesedett Őbenne, aki az erőt adta számára? – Micsoda erő lenne, micsoda „reformáció”, ha legalább ebben a döntő dologban, az igaz imádatban követnénk Jézust, mint példaképet!

Lássunk egy-két méltatást, hogyan fogadták neves teológusok ennek a könyvnek a megjelentetését!

„Dr. Gallusz László igemagyarázata a téma alapos ismeretéről tanúskodik. Ugyanakkor a lelkész szívvel ír, kutatási eredményeit alkalmazza a keresztények egyéni életére és az egyházra nézve. E könyv gazdagabbá fogja tenni mindazok értelmi világát és ápoló hatást fog kifejteni mindazok lelkére, akik kezükbe veszik. Örömmel ajánlom.”

dr. Laurence Turner, *Newbold College,*
Őszövségi tanszék, Nagy Britannia

„Gallusz László könyve Jézus hét imádságáról nagyszerű példája annak, hogy egy hívő tudós hogyan szolgálhat tudásával és hitével is másoknak. Ez a könyv egyfelől tudományos és igényes, másfelől gyakorlatias és építő. Ajánlom hívő, gyakorló keresztényeknek, és olyan Isten-kereső embereknek is, akik szeretnék átélni Isten valóságát, jelenlétét. Az imádság: beszélgetés Istennel. Aki imádkozik, az számol Isten jelenlétével, nyitott az Ő akarata megismerésére, és várja az Ő erői megjelenését a mi világunkban. A legtöbbet attól tanulhatunk az imádságról, aki a legközelebbi, legszemélyesebb kapcsolatban volt Istennel, az »Atyával«: Isten Fiától, Jézustól. Hadd segítsen e könyv abban, hogy hívő emberek sokkal tudatosabban éljenek a mindennapjaikban, minden élethelyzetükben Isten jelenlétében, és az Őt keresők pedig hadd jussanak el a jelenlévő Isten megtalálására. »Aki keres, talál« (Mt 7:8).”

Dr. habil. Balla Péter, *Károli Gáspár Református egyetem, rektor*

„Az imádság a lélek lélegzetvétele. Kapcsolat Isten világával és megnyílás a másik ember jobbik énje felé. Ezt is, mint minden tudatos életjelenségünket meg kell tanulnunk. Nekünk keresztényeknek ebben Jézus a Mesterünk. Gallusz Lászlótól ehhez a tanuláshoz remek tankönyvet kaptunk. Gallusz az evangéliumi hagyomány tükrében tudós alapoossággal vizsgálja meg Jézus hét imádságát, amiből nemcsak Jézus messiási titka bontakozódik ki hanem az Atyjával való kapcsolatára is fény derül. Döntő fontosságú, tudományosan pontos információkat kapunk a mennyel és a felebarátainkkal való kapcsolatunk kérdéseire is. A könyv egezetikai alaposságú munka, mely alapot ad arra, hogy mi is a tanítványokkal együtt így forduljunk Mesterünkhöz: »Urunk, taníts minket imádkozni!«”

Dr. habil. Szigeti Jenő, *Adventista Teológiai Főiskola,*
Professor Emeritus – Egyháztörténeti tanszék